

Vallaaelu

Mai 2009 LAIMJALA VALLA TEABELEHT Nr. 2 (41)

Tasuta

VALLAVOLIKOGUS OTSUSTATI

30.aprill 2009

* Vabade põllumajandusmaade kasutusvaldusse saajate nimekirja kinnitamine:

- Asva küla Kitse 4,01 ha Kristo Kiiker Mäe talu FIE
- Kapra küla Lehma 1,91 ha Audla OÜ
- Nõmme küla Koerarohu 4,04 ha Kristo Kiiker Mäe talu FIE
- Kapra küla Konnakapsa 1,91 ha Audla OÜ
- Kapra küla Pullipea 1,16 ha Audla OÜ
- Nõmme küla Rebasesaba 14,17 ha FIE Aine Kaljuste

- Kapra küla Reinuvaderi 1,02 ha FIE Aine Kaljuste

* Käo küla Sihi katastriüksuse sihtotstarbe määramine: Sihi 100% elamumaa; Sihikaasiku 100% maatulundusmaa; Sihimetsa 100% maatulundusmaa

* Teelõigu laiuse määramine: Audla küla Lõhna majapidamist teenindava 45 m pikkuse teelõigu nimeks Lõhna tee ja tee laiuseks 4 m

* Jaoskonnakomisjoni moodustamine 07. juunil 2009 toimuvateks Euroopa Parlamendi valimisteks: esimees: Mereike Liiv, liikmed: Aive Sepp, Piret Miller, Elle Toll, Eha Pokk, Maile Aale (Eesti Keskerakonna poolt esitatud).

* Peremehetu vara hõivamine ja avaldaja omandisse andmine: anda Nõmme külas Saadu maaüksusel asuv elamu üle Tähti Anspeeter'ile.

* Peremehetu ehitise hõivamine ja valla omandisse võtmine: hõivata Randvere külas asuvad garaaž-töökoda ja ait-ladu.

* Laimjala küla Reinu I kinnistu detailplaneeringu lahendust tutvustava arutelu korraldamine

* Muhu Hooldekeskuse Sihtasutuses osalemine ja esindaja nimetamine

VALLAVALITSUSES OTSUSTATI

21. aprill 2009

* Käo küla Sihi maaüksuse nimede määramine (Sihikaasiku 10,17 ha; Sihimetsa 2,56 ha ja Sihi 1,43 ha)

* Hajaasustuse veeprogrammi aruande kinnitamine (Tarmo Kirst)

* Kirjaliku nõusoleku andmine väikeehitise püstitamiseks (Asva küla Mäe maaüksusele sauna püstitamine).

* Toetuste maksmine

12. mai 2009

* Maaüksuste tagastamine:

- Ruhve küla Seiü maaüksus (3974 m² Elli Päästel)
- Ruhve küla Merepärl maaüksus (2991 m² Linda Tasane)

* Katastriüksuse moodustamine vaba põllumajandusmaa kasutusvaldusse andmiseks:

- Ridala küla vaba maaüksus nr. 49 nimeks Märdi, 4,77 ha
- Audla küla vaba maaüksus nr. 77 nimeks Otsa, 1,23 ha
- Audla küla vaba maaüksus nr. 75 nimeks Luha, 2,73 ha
- Audla küla vaba maaüksus nr. 73 nimeks Tuka, 3,91 ha
- Audla küla vaba maaüksus nr. 69 nimeks Pärtli, 2,12 ha
- Audla küla vaba maaüksus nr. 74 nimeks Liini, 1,57 ha

- Kingli küla vaba maaüksus nr. 68 nimeks Alvari, 2,45 ha

- Kapra küla vaba maaüksus nr. 71 nimeks Porsa, 5,33 ha

- Käo küla vaba maaüksus nr. 66 nimeks Loopealse, 4,31 ha

- Käo küla vaba maaüksus nr. 72 nimeks Kikka, 2,33 ha

- Ridala küla vaba maaüksus nr. 70 nimeks Kulli, 6,10 ha

- Käo küla vaba maaüksus nr. 79 nimeks Siilu, 1,85 ha

- Audla küla vaba maaüksus nr. 76 nimeks Poopuu, 8,70 ha

* Peremehetu ehitise ehtisregistrisse kandmine:

- Randvere küla teraviljahoidla, omanik Laimjala Vallavalitsus.

- Randvere küla autogaraaž, omanik Laimjala Vallavalitsus

* Kasutusloa väljastamine:

- Randvere küla Rähni maaüksusele rajatud kuurgaraaž (Trond Aslak Neegraad)

- Ruhve küla Mäimäe maaüksusele rajatud elamule, saunale ja veskile (Kaido Kaup)

- Saaremetssa küla Liiva maaüksusele rajatud kahele suvilale ja kuurile (OÜ Saaretäht)

- Mägi-Kurdla küla Miku maaüksusele rajatud teraviljakuiivatele (Aine Kaljuste)

* Hooldaja määramine

* Toetuste maksmine

VALDADE MAANÕUNIKEL OLI NÕUPIDAMINE

Millest me seal siis rääkisime?

Kasutan võimalust ja jagan nüüd tähtsamat teiega.

Väga oluline info on kõigile põllumaa kasutusvaldusesse taotlejaile: kehtiva " [Vaba põllumajandusmaa kasutusvaldusesse andmine](#)" korra järgi lõpeb maade kasutusvaldusesse andmise otsustamine 1. juunil 2009.

Mis see siis kaasa toob? Toimunud on kasutusvaldusesse antavate maade väljapanekud ja enamik maid on leidnud ka endale kasutajad. Mai lõpus toimival volikogu istungil on viimane aeg otsustamiseks.

Oluline muudatus kasutusvaldusesse antavate maade parandatud korras on maa väljaostu võimaluse tähtaja osas. Kasutusvaldusesse antud maad saab soovi korral välja osta juba peale 2 aastast kasutust.

Kellel maakasutusvaldajatest selline soov on, siis pöörata tähelepanu, et endise 10 aasta asemel on parandatud korras 2 aastat kasutamise möödumisel maa väljaostmise võimalus. Ostjal ei tohi selle aja jooksul olla riigivõlga ja ta peab olema registreeritud äriregistris. Teades majanduslikku olukorda, ei ole aga keegi selleks kohustatud. Kasutusvalduse 15 aastase tähtaja möödudes saavad hea põllumajandustava järgi maakasutajad tähtaega alati pikendada veel 15 aastaks, mis on ikka oluliselt soodsam võimalus põllumaa kasutamiseks.

Väljaostmisel ja maa võõrandamisel on kitsendavaks asjaoluks maal asuvad maardlad (kruus, turvas) või looduskaitsetud kitsendused.

Tahaksin veel meelde tuletada, et esimesed maavalitsuses sõlmitud põllumaa ajutise kasutuse lepingute tähtjad hakkavad varsti ümber saama ja ebameeldivate üllatuste vältimiseks palun üle vaadata kehtivusajad ja lepinguid vajadusel pikendada.

Ja veel üks asi, mis seotud niinimetatud mõõdistamata vabade maaribadega. Maareformi seaduse §22 lg 1² alusel on soovijail võimalus liita ja juurde erastada siilukujulisi veel mõõdistamata vabu maatükke, mis piirnevad nende kinnistuga. Kui näiteks varasema mõõdistatud piiri ja tee vahele on jäänud kahtlane "eikellegimaa" lõiguke" või mereäärsele alale on tekkinud peale mõõdistamiste teostamist omaette kasutuskõlbmatuid maatükke, siis eelpool mainitud sätte alusel on võimalik need asjad lahendada. Palun maaomanikel üle vaadata taolised olukorrad ja maa liitmise sooviga tulla minu juurde.

Soovin kõigile rõõmsat meelt ja jõudu tegemistes! Omalt poolt proovin teid ikka maaga seonduvate seaduste ning kordade muudatustega kursis hoida.

Piret Miller

Maanõunik

VIII SAAREMAA KÜLADEPÄEV

13. juuni 2009

KÄESLA KÜLAVÄLJAKUL

Arutame probleeme ning nende põhjuseid ja otsime meetmeid nendest põhjustest jagu saamiseks, mis ei võimalda külainimestel tunda end vaba, iseseisva, peremehetundega inimesena oma esivanemate maal

P ä e v a k a v a

10.00 Kogunemine, väljapanekute kujundamine.

11.00 Saaremaa Kodukandi hümnid laulmine.

Avamine, tervitused

11.30 **F o o r u m. KÜLAVANEM KUI KÜLAKOGUKONNA HOIDJA**

Foorumit juhivad Ülo Vooglaid

13.00 Lõuna ühiselt kaasavõetud piknikukorvist, esinevad Kärla Muusikakooli õpilased

14.00 Kohalike toodete laad. Taimed taluaias - taimede vahetamine. Noorteprogramm

Kärkla Põhikooli õpilaste etendus „Söõbik ja pisik“ Mälumäng, ratsutamine jõukatsumised, vibulaskmine

16.30 Kärla valla rahvatantsijate ülesastumine

17.00 Küladepäeva lõpetamine

Päeva lõpus on võimalik osta hõrgutist – maa sees küpsetatud lambaliha.

Registreerimine (08.06.09) ja info telefonidel:

56627840 Kaja Juulik

53430631 Maive Õispuu

5041095 Elvi Viira

Ootame teid!

Kärkla Vallavalitsus ja Saaremaa Kodukant

KEVAD RAHVAMAJAS

Kena kevad kõnnib omasoodu. Pungad puhkevad, lilled õitsevad ja aiamaa nõuab oma osa. Lisaks kõigele sellele palub ka kultuurielu pisut märkamist. Ma tänan kõiki, kes vaatamata kiirele ja vaesele ajale on leidnud aega rahvamajja sisse astuda. On ju meil sel kevadel päris palju pakkuda olnud. Kõik asjaosalised mäletavad kindlasti eredalt volbriõhtut, mil peeti maha tulised lahingud küladevahelises "rooside sõjas". Kostüümidraama oli vägev! Ja vägev oli ka saatejuht, Kalle Laanet! Pingelises heitluses võitsid selleaastase sõja Nõmmjala nõiad. Võitja võistkonnale oli üllatusena vastu panna ka külalisvõistkond, mis koosnes naabervaldade ärksatest nõidadest. Sel kevadel on olnud võimalik rahvamajas nautida ka teatriõhtuid. Külaskäisid mõlemad Tornimäe näitetrupid väga vahvate etendustega ja mina sain küll mõlemal korral pisarateni naerda. 15.mai oli rahvamaja lasteaed-põhikooli päralt, kes pidas oma iga-aastasest kevadkontserti.

"Rooside sõja" võitjavõistkond Nõmmjala

Auhinnaline II koht võistkonnale Aaviku

Ja kolmandaks jäi võistkond Uitaja fotod: Tõnu Veldre

23.mail oli kohvik-klubi KOKLULA nostalgiaõhtu ja rahvamaja lavalauad vallutas Eesti enimmüüdud meesartist Toomas Anni. Peost osavõtjad jäid õhtuga igati rahule ja rahule jäi ka traktorist-solist Anni. Ainus, kes peo suhtes pretensioone esitas, oli Anni Junior, kes pärast esimest setti tudule viidi. Ja seda vaatamata sellele, et väikemees avaldas korduvalt ja valjuhäälselt soovi laulda.

28.mail lõpetasid kontserdiga oma hooaja rahvamaja laululapsed ja naisansambel.

Olgu öeldud, et naisansambel käis aprilli lõpus maakonna vokaalansambelite laulupäeval ja sai seal väga sooja vastuvõtu osaliseks. Lisaks sellele pärjati ansambel vana hea Mozarti preemiaga. Ka meie laululapsed said oma oskusi näidata Ida-Saaremaa

Laulumaia kontserdil. Meie kõige eakamad tegijad ehk "Kedrusse" tantsurühm on samuti pidevalt ratastel. Käidi Leisi laadal esinemas ja teiste rühmadega piknikku pidamas, 30.mail läheme Põide valda laulupäevale, 6.juunil maakonna tantsupeole ja 21. juunil Valjala laulupäevale. Siis kuu aega puhkust ja arvatavsti juuli lõpus võõrustame Laimjalas Antsla eakaid kultuuritegijaid.

Olge siis munuksed ja tehke oma toimetused ilusasti ära. Tulekul on jaanipäev ja küllap me siis mõisapargis jälle kokku saame.

Mae Nõu

Rahvamaja juhataja

Võistkond Jurna: "Rooside sõja" IV koha omanikud foto: Tõnu Veldre

Naisansambel lauluhoos 23. mail KOKLULA-s foto: Ardo Kaljuste

... ja pidulised 23. mail KOKLULA-s foto: Mae Nõu

KUIDAS ELATI LAIMJALAS? Ajalehtedest kokku kogunud Paul Tamkivi

Hääl Nr. . 77 21.10.1909

Pühapäeval, 11. skp. olid M külas K. talus linatalgud, kus kaunis suur hulgake noormehi kokku oli tulnud, talguid vaatama . Pikki silmi ootasivad nemad, millas linad otsa saavad ja päris talgud algavad. Peremehe käest telliti märjukest tublisti, sest kes nokka hästi sügavasse ajanud oli, sellel passis talgunali ikka premini, kui mõnel teesel. Viimati, kui juba kõik talgutest tüdinenud, hakkasivad nooremad mehed maadlemisega teistele löbu tegema. Aga nagu sikkudelgi purde pääl riust tüli ja tülist taplus tuli, nõnda tuli ka poistel maadlemisest rusikatega lopsimine ja sellest pussiga löömine. Millas saavad meie rahvas nii kaugele, et hirmsast joomisest ja riidlemisest lahti saaksivad.
Incocnito

Hääl Nr. 55 28.07.1910

Laimjalast kirjutatakse, et sääl üks isemoodi vasikas nähtud, kellel müts pääs, jakk selgas ja püksid jalas olnud. Nagu kirjasaatja tõendab, olnud teine üsna inimese moods, nõnda 40 aastase mehe taoline, aga et ta nelja jala pääl seisnud ja lehma all imenud, sellepärast – ju ta ikka vasikas oli. Kui keegi tema juurde läinud, tõusnud ta püsti nagu mees kunagi ja jooksnud küla poole. Seda imelooma olla sääl tänava aastal mitu korda nähtud.

Meie Maa nr. 18 13.02.1926

Et meie Saaremaal isehakanud arste, soolapuhujaid ja uhatlejaid õige rohkesti on, see pole miskit uudis. Uudis pole ka see, et tänapäevalgi on õige suur uskujate ringkond. Siin Laimjala ümbruses on neid "valuvõtjaid" õige rohkesti. "Valuvõtjad" ieeenesest jagunevad kahte seisusse. Ühed, kes oma võimu nõidusele põhjendavad on n.n. alamseisus; teised, kes aga puht "teaduslikult" töötavad – ülemseisus. Vaatame seekord ainult viimast. Niisuguse ülemseisuse liikmena tegutseb siin juba ilmasõjast saadik keegi härra A.T. Sõjaajal olla ta vist mõni kuu haigekandjaks olnud ja seal siis ennast tohtriks õppind. Abitarvitajaid on tal rohkesti ja kedagi ei lase ta abita minema. Näiteks, kui kellelgi vahest käsi paistetanud, pühib tohtrihärra kohe omad käed pükste vastu puhtaks, toob roostetanud habemenoa välja ja teeb operatsiooni. Paneb siis "rohu" peale, seob opereeritud koha sidemega kinni ja haigel on nüüd vaja tasu maksta. Täheldatud tohter on ka suur sisemiste haiguste arstija. Ta oskamata arstimine ei too aga kellegile kasu. Näiteks pidi ta möödunud jõulupühade ajal kellegi A.S. paariaastase lapse peaaegu ära surmama. Parajal ajal jõuti aga veel jaoskonna arst Valjalast kohale tuua. Ka loomaarstina tegutseb A.T.

Peale nimetatud "tohtri" on siin veel ka teisi "arste", kuid rohkem tagasihoidliku tööpõlluga. Ka ämmaemandaist pole siin puudust, neid leidub peaaegu igas külas. Neid on mõned rohkem silmapaistvamad, mistõttu nende abi rohkem tarvitatakse. Töövaevaks on harilikult leisikas (20 naela) linu. Kui siis vahest neist kellegil peaks see õnnetus juhtuma, et noor ilmakodanik ei taha seda ilmaelu üldse mitte nähja, siis on teised ametiõed kohe pajatamas : Jah, oleks mind kutsutud, oleksin lapsele hinge sisse ajanud."

Moor

Meie Maa Nr. 53 14.05.1929

Valimiseelne palavik kutsus ka Laimjalas esile omapäraseid nähteid. Isegi kirikus peeti valimiseelseid kõnekoosolekuid, millede korraldajaks kohalik preester ja selleks ringisõitev naesterahvas, kes valge hobuse seljas traavis otse kiriku ette. Kirikus pidas see naisolend kokkukogunenud rahvale esmalt usuga segatud kõne, kuna pärastpoole rahvast meelituste ja heade lubadustega üles kuumendas ja neilt hääle mangus, et isa metropoliit riigipiruka otsa saaks.

Mõnedki naljahambad muigasid, et ehk see olngi too piiblis ennustatud viimse päeva eelne metsaline, kes valge hobuse selgas sõidab ja inimesi oma pitseriga märgib.

Peale seda tegi kohalik preester oma epistlid rahvale ja soovitas õigete hääletada.

Näha oli, et papile oli mingi võõras ving pähe hakanud.

L.

Meie Maa Nr. 119 23.10.1930

Neiu juures magamine läks kalliks.

Audla ümbruses on praegu käsil linatalgute hooaeg. Kuna talgutes ka õlu ei puudu, siis tuleb mõnikord ette lööminguidki. Mõni noormees viib talgust mälestuseks kaasa siniseid muhke ja veriseid arme. Noormees A.R. oli reedel Ridala külas P talus linatalgus. Seal olnud ka keegi kindla elukohaga neiu, kes õhtul A.R.-ga oli serva lõonud. Ta kutsunud A.R. talgutalu õues olevasse lauta, kus kahekesi läinud magama.

Mõne tunni pärast ärgates leidnud A.R. ennast üksi olevat. Katsus, kas rahakott alles, kuid see oli kadunud!

Millal rahakott kaduma läks ja kas vahepeal peale täheldatud neiu ka teisi inimesi laudas käis, seda ei teata.

See talguuni võttis noormehi suvise teenistuse Kirjasaatja teadmata

TÄHELEPANU, ÕPIME!!!

Juba üle kümne aasta ärgitab Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsioon Andras leidma tublisid inimesi ja esitama neid aasta õppija tiitlile. Miks seda tarvis on ja kes see aasta õppija on?

Väike laps õpib iga päev uusi asju, katsetab ning juurutab ja hakkab lõpuks kasutama. Koolitükkide õppimist peame ka üldiselt tavaliseks ja tavapäraseks nähtuseks. Samamoodi võiks õppimine kuuluda meie täiskasvanuea igapäevaste toimetuste juurde. Eelmise aasta Põlvamaa õppija, 20 aastat raamatukogu juhatajana töötanud Tiina Hoop ütleb, et aastatega on tahe teadmisi juurde saada aina süvenenud. „Õppida võib ja peakski kogu elu - see hoiab meele erksa ja värsket ning elatud aastad ei tuletata end nii väga meelde”, räägib naine, kes ei ole oma eriala koolis õppinud, kõik teadmised on tulnud läbi erinevate koolituste.

Täiskasvanuna õppides on võimalusi palju rohkem. Kui üks amet on selgeks õpitud, aga see enam ei toimi, olgu siin põhjuseks koondamine, tüdimus, väike palk või see, et erialast tööd pole saada, on juba omandatud elukogemuste ja teadmiste pinnalt võimalik õppida uus amet. Kui koolitee on kunagi pooleli jäänud ja olemasolevas ametis oleks abi just lisateadmistest, saab nüüd praktilisele kogemusele liita juurde teoreetilise pagasi. „Täiskasvanuna õppida on mõnus, kuna mõttelaad on küpsem, suhtumine sihikindlam ning sul on võimalus tugineda oma kogemustele ja loogikale”, ütleb Lääne-Virumaa aasta õppija 2008 Anu Inno.

Märka õppijat!

Õppinud inimene on lausa rikkus oma perele, sõpradele, tuttavatele ja kokkuvõttes tervele ühiskonnale. Õppinud inimese algatusel luuakse kogukonnas töö- või õppimisvõimalused teistele inimestele. Suure tõenäosusega ärgitab ja julgustab õppija sama teed ette võtma ka oma tuttavaid. Seda kasulikkust ei tohi jätta märkamata ja tunnustamata! Andras kutsub nendest inimestest teada andma, et sellised lood jõuaksid avalikkuseni ning nende kangelasi saaks ühiskonda antud panuse eest tänada.

Tähele tuleks panna ka inimesi, kelle töö on õppijaid aidata ja suunata. Nad on koolitajad. Eelmisel aastal parima koolitaja tiitli pälvinud Haapsalu Kutsehariduskeskuse käsitöövaldkonna juhtõpetaja Marju Heldema koolitusel osalenud ütlevad, et Marju positiivsus innustab inimesi üha rohkem mõtlema igapäevaselt sellele, et õppimine on meie elu loomulik osa.

Andras ootab teateid ka nendest organisatsioonidest, kellele on esmatähtis töötajate arendamine. 2008. aasta koolitussõbralikuma organisatsiooni tiitli pälvib

A-Selver AS. „Selver sai auhinna, sest on loonud positiivse ja õppimist soodustava keskkonna. Selveris mõistetakse, et töö tulemused sõltuvad töötajate oskustest ja teadmistest ning on koostatud personali arendamise ja koolitamise plaan,” on kirjas žürii otsuses.

Eraldi tunnustatakse koolitussõbralikumat omavalitsust. Eelmisel aastal hinnati kõrgelt Vinni valda, kus igale töötule, aga ka kooliõpingute katkestajale proovitakse leida uus väljakutse. Samuti peab vald oluliseks lastevanemate koolitust, kus raskustes pered saavad abi spetsialistidelt. Vinni vald annab välja Eduard Vilde nimelist kirjandusauhinna, mis on tunnustus kõige värskemale kodumaisele kirjandusele, kuid peaeesmärk on ergutada lugejahuvi. Lugemine on aga üks elukestva õppe põhialuseid.

Kandidaate ootame hiljemalt 15. juuniks 2009 kirjalikult ETKA Andrase aadressil Valge tänav 10, Tallinn, 11413. Taotlusvormi leiab www.andras.ee ning kandidaadi võib esitada ka elektrooniliselt. Lisainfo: andras@andras.ee või 6211 671.

Hea kandidaadi esitaja, täname Sind ette hoolivuse ja ettevõtlikkuse eest! Sinu märgatud lugu võib osutada innustavaks paljudele inimestele, kes veel ei ole otsustanud õppimise ning enda ja ümbritsevate elukvaliteedi edendamise kasuks.

INFORMATSIOONI ÕPPIMISVÕIMALUSTE KOHTA LEIAB:

1. Haridus- ja Teadusministeeriumi kodulehelt www.hm.ee rubriigist „Õppijale” (täiskasvanute gümnaasiumis ja üldhariduskooli juures avatud õhtused või kaugõppe osakonnad ning kutseõppeasutuse või kõrgkooli tasemekoolitused).

2. Kutseõppeasutuse või kõrgkooli täiskasvanute koolituse osakonnas on võimalik osaleda erinevatel kursustel, info õppeasutuse koduleheküljelt ja www.hm.ee/tasutakursused.

3. Vabahariduslikus koolituskeskuses (rahvaülikool, rahvakool, huvialakool) on samuti võimalik osaleda erinevatel kursustel. Info: www.vabaharidusliit.ee ja koolituskeskuste kodulehekülgedelt.

KUULA JA LOE:

Vikerraadios on igal reedel kl 10–11 saade täiskasvanuharidusest

Raadio 4 eetris on igal teisipäeval kl 11.10–11.30 saade „Ainult täiskasvanutele”

Ilmunud on ajakirja „Õpitrepp” esimene number. Lugeda saab seda www.andras.ee ning paberkanalil on „Õpitrepp” olemas kohalikus raamatukogus ja omavalitsuses.

Kati Käpp

AVATAKSE UUS HAJAASUSTUSE VEEPROGRAMMI TAOTLUSVOOR

REGIONAALARENGU TOETUSEKS

Saare Maavalitsus annab teada, et maakonnas algab 01. juunist 2009.a. hajaasustuse veeprogrammi taotluste vastuvõtt Kaarma, Kärla, **Laimjala**, Leisi, Lümända, Muhu, Orissaare, Pihla, Pöide, Ruhnu ja Valjala vallas.

Programmi eesmärgiks on hajaasustusega piirkondades majapidamistele joogivee kättesaadavuse tagamine või parandamine.

Toetust saab taotleda vaid olemasolevate hajaasustuspriikondades asuvate majapidamiste jaoks kaevude ja joogiveetorustike ehitamiseks ning kaevude varustamiseks vajalike tehniliste seadmetega.

Kolmandiku tööde maksumusest peab kandma taotleja. Toetuse suurus ühe majapidamise puhul on kuni 100 000 krooni. Projekti elluviimise maksimaalne kestvus on 12 kuud.

Taotlejaks saab olla füüsiline isik, kes elab taotlusjärgses kohalikus omavalitsuses hiljemalt alates

01.01.2008 ja mittetulundusühing või sihtasutus, mille tegevusalaks on elanike või oma liikmete joogiveega varustamine.

Toetatavate tegevuste ja abikõlblike kulude loetelu ning taotlemise tingimused leiab regionalministri 30.04.2008 käskkirjast nr 59 „Hajaasustuse veeprogrammi programmdokument“, mis on kättesaadav Saare Maavalitsuse veebilehel <http://www.saare.ee/>, EAS veebilehel aadressiga <http://www.eas.ee/> ja valdade veebilehtedel.

Täiendavat informatsiooni programmi ja taotlemistingimuste osas saab vallavalitsusest.

Inimesed, kes esitasid valda taotlused võiksid võtta hinnapakumised kavandatud tööle ja alates 8 juunist tulla vallamajja, et saaks ära täita taotlusvormi.

Programmdokumendis kehtestatud nõuetele vastavad taotlused koos lisadokumentidega tuleb esitada majapidamise asukohajärgsele vallavalitsusele 30. juuniks 2009. Taotlus tuleb esitada paber kandjal ja allkirjastatuna.

PÜSIVA TÖÖVÕIMETUSE JA PUUDE EKSPERTIISI TEGEMISE AEG ON KUNI POOLTEIST KUUD

Alates 1. oktoobrist 2008 muutus püsiva töövõimetuse ja puude ekspertiisi tegemise kord. Seoses sellega pikenes ekspertiisitaotluste menetlemise aeg.

Püsiva töövõimetuse tuvastamist ning puude raskusastme ja sotsiaaltoetuste määramist taotlev tööealine inimene (16-aastane kuni vanaduspensioniealine) peab täitma mahuka ja üksikasjaliku ekspertiisitaotluse vormi ning esitama selle elukohajärgsele pensioniametile.

Kehtiva korra järgi ja rohkem kui pooleaastasele kogemusele toetudes võib öelda, et enamikul juhtudel kulub ekspertiisi tegemiseks kuni poolteist kuud.

Miks nii kaua? - võib küsida.

Sotsiaalministri määrustega on kehtestatud kindlad tähtajad, mille jooksul tehakse rida erinevaid vajalikke toiminguid:

- ° hiljemalt kümne päeva jooksul arvates ekspertiisitaotluse saamisest küsib pensioniamet taotluses viidatud arstilt isiku terviseseisundi kirjelduse;
- ° hiljemalt järgneva kümne päeva jooksul koostab arst nõutud terviseseisundi kirjelduse ja saadab selle pensioniametile;

- ° hiljemalt viieteistkümne tööpäeva jooksul arvates ekspertiisiks piisavate andmete saamisest teeb pensioniamet püsiva töövõimetuse ning puude raskusastme ja lisakulude tuvastamise või tuvastamata jätmise otsuse. Eelnevalt kaasatakse sellesse protsessi ekspertarsti, kelle ekspertarvamus on otsuse tegemisel ülimalt tähtis.

- ° hiljemalt viieteistkümne päeva jooksul arvates ekspertiisiotsuse tegemisest teavitab pensioniamet otsusest nii isikut kui ka terviseseisundi kirjelduse esitanud arsti.

Erಿಸus: Kui isik on taotluse esitamise päeval haiguslehel, siis tehakse otsus kiiremini – hiljemalt viie tööpäeva

jooksul. Otsusest teavitatakse hiljemalt viie päeva jooksul.

Ülaltoodud ajagraafik peab paika juhul, kui kogu esitatud informatsioon on ekspertiisi tegemiseks piisav. Kui aga andmeid või dokumente on vaja täiendada, siis selleks on kehtestatud oma tähtajad, mistõttu kogu protsess pikeneb.

Niisiis: ° kui esitatud terviseseisundi kirjeldus on puudulik, siis hiljemalt kümne päeva jooksul pärast ebapiisavate andmete saamist küsib pensioniamet arstilt isiku kohta täiendatud terviseseisundi kirjelduse või andmeid või dokumente;

- ° hiljemalt järgneva kümne päeva jooksul esitab arst täiendatud terviseseisundi kirjelduse või puuduvad andmed või dokumendid;

- ° puuduvate andmete või dokumentide esitamiseks või arsti vastuvõtul käimiseks annab pensioniamet ekspertiisi taotlejale tähtaja, mille määramisel arvestatakse asjaoluga, et arsti vastuvõtule pääsemiseks võib olla pikk järjekord;

- ° mõnel juhul lisandub ka aeg puude ekspertiisiks vajaliku rehabilitatsiooniplaani koostamiseks.

Pensioniameti poolt määratud tähtaegadest tuleks kindlasti kinni pidada, sest täiendavaid andmeid ei küsita asjata. Neid õigeaegselt saamata menetlus lõpetatakse. Et seda vältida, peab kindlasti meeles pidama, et kolme kuu jooksul enne ekspertiisitaotluse esitamist tuleb käia pere- või raviarsti vastuvõtul. Nii on arstil teie tervise kohta piisavalt andmeid ja ka ekspertiisitaotluse menetlemine ei veni talumatult pikaks.

Pikenenud menetluse tõttu inimene rahas otseselt ei kaota, kuid korduvekspertisi korral võib tekkida vahe pensioni või toetuse igakuises maksmises ja raha makstakse välja tagantjärele.

Elve Tonts

Sotsiaalkindlustusameti avalike suhete juht

Anto Liivat soovib viia Euroopa Parlamendi värsked ideed

Seekordsete Euroopa Parlamendi valimistel kõige suurem üllataja on Rahvaliidu esinumber, uue põlvkonna poliitik ja õppejõud Anto Liivat, kelle korraldatud seminaridel on osalenud üle 3000 noorteorganisatsiooni juhi.

Oletagem, et teid on valitud Euroopa parlamenti peate Brüsselis lühikõnes tutvustama ennast, Eestimaad ja rahvast, millest sel juhul räägiksite ?

Räägiksin, et eestlastel on võrreldes enamiku maailma väikerahvastega läinud hästi. Oleme suutnud luua kõrgelt arenenud riigi ja ühiskonna, meil on piisavalt puhast vett, metsi ja elumaad. Aga räägiksin ka sellest, et seisame ühiskonna arengu ristteel - meidki on raputanud ja heaoluunest äratanud majanduskriis, rahvuslikul pinnal kerkinud konfliktid ja otsustajate võõrandumine rahvast. Senise edu toonud poliitika on Eestis kui ka mujal maailmas ammendunud ja loonud vajaduse leida uusi mõttemudeleid, et edasi minna. Ma soovin, et Eesti oleks Euroopas tuntud kui positiivselt häälestatud, uuendustele avatud, usaldusväärne ja külalislahke väikeriik. Soovin, et meie elutegevust iseloomustaks sotsiaalselt ja regionaalselt tasakaalustatud loodussäästlik areng.

Olete Eestis üks nooremaid Euroopa Parlamendi saadikukandidaate. Kas peate noorust ainult oma eeliseks või võivad sellega kaasneda ka omad probleemid ?

Naljaga pooleks võiks öelda, et noorus ei ole voorus, aga see läheb mööda. Aga tegelikult on mul 10 aasta pikkune töökogemus erinevate ühiskondlike üle-Eestiliste organisatsioonide juhtimises. Tean, mida tähendab juhtida alt üles, st viia rohujuuresandide mõtted otsustajateni. Sellist kogemust ei ole tänastel, pikalt tipp-poliitikas olnutel. Usun, et üks vabas Eestis kasvanud ja kogemused omandanud uue põlvkonna poliitik sobib väärikate kõrvale hästi Eestit Euroopas esindama.

Mille poolest erineb Eestimaa Rahvaliidu saadikukandidaadi sõnum Euroopa Parlamendis teiste Eesti erakondade esindajate omadest ?

Saadikuna pean enda ülesandeks olla Euroopale avatud, kuid südamega ikka Eestis. Enamik inimesi arvab, et meil on väga väike mõju Euroopa Liidus tehtavatele otsustele. Siit tulenebki vajadus luua uus käsitlus Euroopa Parlamendi saadiku rollist. Erinevalt senisest peab meie saadik Euroopa Parlamendis peab

olema Eestis hästi nähtav ja kuuldav. Ma soovin tuua Euroopa paremad kogemused ja oskusteabe Eestisse, olla kontaktide ja informatsiooni vahendajaks ning viia Eesti inimeste soovid ja mõtted Brüsselisse, et nendega saaks Euroopa Liidu õigusloomes arvestada. Soovin Rahvaliidu esinumbrina Euroopa Parlamendi valimistel seista toimekama ja suutlikuma Eesti eest Euroopa Liidu liikmena.

Praeguse ajastu märgusõnaks kogu maailmas on majanduslangus. Kuivõrd oleks seoses sellega vaja uut lähenemist, probleemide käsitlemist Euroopa Parlamendi töös ?

Euroopa Parlament on kodanike peamine hääletoru Euroopa Liidus, mille mõjujõud on aastatega üha kasvanud. Paljudes poliitikavaldkondades teevad uute õigusaktide otsused Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu ühiselt. Kaasotsustusmenetluse osakaalu kasv pakub kodanikele kindlasti paremaid võimalusi Euroopa Liidu õigusloomes osaleda. Siiski olen seisukohal, et eelkõige peame ise töötama selle nimel, et Eestist kujuneks partnerlusel tuginev kodanikuühiskond, kus avatud ja aus riigivalitsemine tagaks igale kodanikule eneseteostuse ja poliitilise kaasatuse võimaluse.

Kas on oht, et Euroopa Liidul tekkib riikide liidu tunnuseid ja kuidas saaks neid vältida ?

Kogu maailmas on registreeritud ligikaudu 3000 rahvusvahelist organisatsiooni, mille seas Euroopa Liit riikidevahelise koostöö vormina on paljuski erandlik. Euroopa riikidel ei ole olnud ühtset visiooni integratsioonist ega selle lõppeesmärgist, kuid siiski võib Euroopa Liidu arenguloos rääkida integratsiooni süvenemisest, st. liidu pädevuse ulatumisest seni rahvusriikide pädevuses olnud küsimustesse. Rahvaliit näeb Euroopa Liitu rahvusriikide liiduna, kus Eesti on mõtlej, algatusvõimeline ja tegus osaline. Euroopa Liit on meie olevik ja tulevik. Peame õppima Euroopa Liidus toimima nii, et sellest eesti inimestele suurimkasu sünnib. Meil peab olema piisavalt teavet ja oskusi aga ka julgust, et euroregulatsioonide kujundamisel teiste riikidega võrdväärse kaasa rääkida. Vaid sellisel juhul on võimalik Eesti huvide eest seista.

Kuivõrd saate töötades Euroopa Parlamendis kaasa aidata regionaalpoliitiliste probleemide lahendamisele Eestimaa maapiirkondades ?

Minu regionaalpoliitiliseks südameasjaks on Euroopa Liidu võimaluste parem kasutamine selleks, et maapiirkondadest ei kaoks töökohad, kooli- ja kultuurielu. Euroraha tulemusena tekivad töökohad ja maksutulud, mis võimaldavad omakorda pakkuda vajalikke avalikke teenuseid. Euroopa Liidu toetused tuleb kiiremini kasutusele võtta ja taotlemine tuleb lihtsamaks muuta. Enam tuleb panustada ka õigustatud abisaajate koolitusse. Parlamendi saadik saab siinsete inimesteni tuua kogemused ja edulood teistest riikidest ning viia meie inimeste mõtted ja vajadused Euroopa Liidu tasandile, et nendega õigusloomes arvestataks.

Töötate praegu õppejõuna EBS-s. Mida üliõpilased on teilt küsinud seoses Euroopa Liidu Parlamenti kandideerimisega ?

Tudengid ja paljud sõbradki küsivad eelkõige, kas ma ei karda Eesti poliitika jaoks pildilt kaduda. Seni olemegi Euroopa Parlamendi saadikutest Eestis üsna vähe kuulnud. Soovin, et juunis valitud saadikud oleksid rohkem Eesti rahva esindajad Euroopas, kui Euroopa esindajad Eestis. Euroopa Parlamendi saadikud peavad olema kodumaal nähtavad - kodanike aruteludesse kaasajad, debati loojad ja eestvedajad ning informatsiooni ja kontaktide vahendajad. Nad peavad olema ka Eestis kuuldavad ja nähtavad.

Olete juhtinud Kuku raadios oma jutusaadet. Kui vestlesite selles saates ise endaga, millise küsimuse siis samalt endale esitaksite

Küsisin lihtsa, aga põhimõttelise küsimuse: „Miks Sa, Anto, end poliitikaga sidusid?“ Ja vastan siis ka. Oma võimete ja võimaluste piires ühiskonnaelu korraldamisel kaasärääkimine on iga inimese moraalne kohustus. Eesti poliitika vajab täna uusi mõttemudeleid ja kaasamist

kultuuri. Tahan olla veduriks, kes toob poliitikasse kodanikuühenduste kogemuse ja edulood ehk kuidas iga inimene reaalselt saab ühiskonnaelus kaasa rääkida ja seda mõjutada. Soovin, et õpiksime poliitikat nägema enam seisukohtade debatina ja vähem isikutevahelise konfliktina, mille juured peituvad aastatetagustes solvumistes.

Hiljutiti osalesite Tartu maratonil, kuidas läks ja millised on teie harrastused veel?

Suusatanud olen üle 20 aasta ja loomulikult osalenud ka Tartu Maratonil, mis on ju eestlaste rahvuslik spordipidu ja võimete proovilepaneku koht. Kuna tegemist on rahvapeoga, siis olen maratoni tudengipõlves enda ja teiste rõõmuks ka kostümeeritult läbi sõitnud. Sel aastal ootamatu tervisetõrke tõttu kahjuks osalemata.

Suvel sõidan heameelega süsta ja jalgrattaga, matkan. Ka juhtimisalane kirjandus ja mälumäng on leidnud huvide hulgas kindla koha.

Põhjalikumad infot Anto Liivati elust, tööst ja töökspidamistest saab www.saadik.eu

1. JUULIST ON SUITSUANDUR IGAS KODUS KOHUSTUSLIK

Selle aasta 1. juulist on suitsuandur igas kodus kohustuslik. Nõude mõte on vähendada tulesurmade arvu ja tulekahjude hävitavaid tagajärgi kodudes.

Suitsuandur tulekahju ära ei hoi, kuid aitab tekkinud põlengule õigel ajal jälile saada. Tulekahju saab ära hoida ainult inimene ise oma tegevusega või jättes hoopistükis mõned asjad tegemata. Suitsuanduri paigaldamine on üks samm ette mõtlemine ning piltlikult öeldes plaan B juhuks, kui kodus peaks siiski midagi kärssama või põlema minema. Plaan A on tulekahju ärahoidmine.

Lisaks sellele, et tulekahju tõttu sureb igal aastal Eestis hulk inimesi, hävivad tules inimeste asjad, mis tuleb normaalseks elukorralduseks pärast tulekahju taastada. Ka igapäevaste tarbeesemete korruga asendamine võib osutuda väga suureks väljaminekuks. Peale otsese ärapõlemise muudavad kodu sisustuse kasutamiskõlbmatuks kõrge kuumus, tahm ja tulekustutusvesi. Kes ise tulekahju üle elanud, need teavad.

Millist suitsuandurit valida?

Andureid, mis tulekahjule reageerivad, on mitut tüüpi. Millist siis ikkagi valida? Esmalt võib andureid liigitada selle järgi, millisel toiteallikal nad töötavad. On andurid, mis tuleb ühendada vooluvõrku ja patareitoitel töötavad andurid. Vooluvõrku ühendatavate andurite puhul on enamasti tegemist juba tulekahjusignalisatsiooniga, mida tohib paigaldada ainult litsenseeritud paigaldaja. Paljudesse uutesse elumajadesse on sellised tulekahjusignalisatsioonid sisse ehitatud ning nendes kodudes on suitsuanduri nõue täidetud.

Kus sisseehitatud tulekahjusignalisatsiooni ei ole, tuleb paigaldada patareitoitel suitsuandur, mille patareid tuleb vahetada kord aastas.

Patareitoitel suitsuandureid on kahte tüüpi: optilised ja ioonsuitsuandurid. Optilise suitsuanduri sees on kamber, milles valgusvihk. Tulekahju korral tungib suits kambrisse ning valgusvihk murdub ja andur hakkab alarmi andma. Valgusvihi võib katkestada ka tolmu, veeaur või andurisse roninud putukas. Sellepärast tuleb andurit regulaarselt hooldada, pühkides sealt tolmu ning paigaldada andur

kohta, kus see valetateid ei annaks. Aurude tõttu ei ole sobivad paigalduskohad andurile vannituba ja köök.

loonandur reageerib põlemise korral õhus lenduvatele osakestele. Ka ionandureid tuleb hooldada. loonandur avastab paremini lahtise leegiga põlenguloldeid. Optiline andur on efektiivsem hõõgumisega seotud tulekollete avastamisel, kus tuleb palju suitsu.

Kui koju paigaldada ainult üks andur, soovitame optilist andurit, sest kodus on palju materjale, mis süttides esmalt hõõguvad ning optiline andur avastab sellise tulekahju varem. Kui koju paigaldada mitu suitsuandurit, on parema tulemuse saavutamiseks mõistlik paigaldada erinevatesse ruumidesse erinevat tüüpi andurid.

- Kui kodus on üks suitsuandur, on kõige sobilikum see paigaldada magamistubade vahelisse koridori. Kui kodus on mitu suitsuandurit, panna need magamistubadesse ja elutuppa.

- Kööki ei tasu suitsuandurit paigaldada, toidu valmistamisel hakkab andur valehäiret andma. Valehäireid võivad põhjustada ka veeaur ja ehitustööde tolmu.

- Suitsuandur tuleb lakke kinnitada kruvidega. Kleebitud andur võib alla kukkuda ning puruneda. Kruvid ja tüüblid on suitsuanduriga kaasas.

- Suitsuanduri patareid tuleb vahetada keskmiselt üks kord aastas. Andur annab patarei tühjenemisest ka ise märku vaiksete signaalidega.

- Suitsuandurist on kasu ainult siis, kui see on lakke paigaldatud ning patarei on täis.

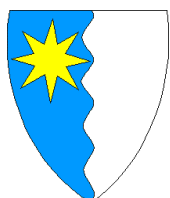
- Suitsuanduri töökorras olekut saab kontrollida anduril olevat testnuppu vajutades

Sirle Matt
Lääne-Eesti päästkeskus

ÖNNITLEME UUSI ILMAKODANIKKE!

ARABELLA PEEDU
16. aprill 2009

TÄHELEPANU, LAIMJALA VALLA ÜLDPLANEERING!

Laimjala valla üldplaneeringu avalik väljapanek
ja Laimjala valla üldplaneeringu keskkonnamõju
strateegilise hindamise aruande avalikustamine toimub
ajavahemikul 5. juunist kuni 3. juulini 2009.a. ja
20. juulil 2009. a algusega kell 11.00 toimub Laimjala rahvamajas ülalpool
nimetatud avalikustatud dokumentide avalik arutelu.

Kahtla Lasteaed-Põhikooli
9. klassi lõpuaktus
toimub
17. juunil kell 16.00
Kahtlas

Kutsume metsaomanikke oma peredega **Saaremaa Metsaühingu metsateabepäevale** laupäeval, 30.mail kl.10-14

Siiksaare külla Valjala vallas

Kogunemine Siiksaare bussipeatuses kl.10

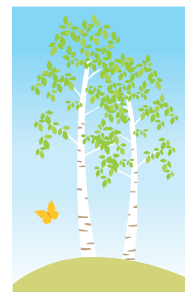
Teemaks metsakaitse, puhkus metsas,
metsade sertifitseerimine,

mitmekesisest metsamajandusest kaitsealadel ja hoiualadel.

Siiksaare metsapäev on looduskaitsekuule kohane vabaajaüritus!

Metsa- ja loodusmatka juhid Kalev Au ja Veiko Maripuu

Veiko Maripuu, tugiisik, Saaremaa Metsaühing
Tel. 51 46 732, e-post Veiko.Maripuu@gmail.com

Saare Põrand OÜ" müüb SOODSALT

eksklusiivseid tamme- ja saarepuut põrandalaudu (20 X 75;120;150;175 X 300-3000mm).

Samas müüme soodsalt voodri-, lava-, terrassi- ja hõvellaudu (haab, must lepp, lehis).

Eritellimusel mööbel (tamm, saar).

Transpordi võimalus.

Lisainfo: www.saareporand.ee 56 44 757 Madis